

bit teatergarasjen

HØYDEPUNKTER FRA HELE VERDEN / BIT-TEATERGARASJEN.NO

Bergen, 31.05.2017

ZOOMING OUT

Internasjonalt diskursprogram ved Meteor 2017

Det å ha et faglig sterkt og variert diskursprogram betyr svært mye for BIT Teatergarasjen. Det gir forestillingene vi viser i sesong en ekstra dimensjon å kunne invitere til debatter, foredrag og andre arrangementer med tilreisende internasjonale kunstnere, og gjør at våre biennaler Meteor og Oktoberdans fungerer som ettertraktete møteplasser for det performative kunstfeltet, både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Vårt mål er å formidle og legge til rette for teoriutvikling som i fremtiden vil stå som epokedannende for vår tid. Vi fortsetter vår virksomhet med å fylle våre festivaler med et omfattende diskursivt program, og presenterer med dette planene for METEOR 2017, med kritisk orientering og kildekritikk som omdreiningspunkt.

Tema for diskursprogrammet på årets festival er ZOOMING OUT – en tittel som viser til kameralinsens evne til å redefinere et utsnitt, til å se et større bilde. Det er lett å bli overveldet av alle enkeltsakene som slåss om vår oppmerksomhet i dagens samfunn. Vi vil oppfordre til å ikke lukke øynene, heller ta et lite steg tilbake og søke etter overblikk, sammenhenger og motivasjon.

«Livet på jorden, dersom vi ikke tukler for mye med det, har evne til å regenerere seg. Men med våre handlinger forvandler vi mennesker fornybare økosystemer – jord, skog, korallrev – til ikke-fornybare systemer. Ved å innføre erosjon i disse systemene, istedenfor å leve av deres regenerative inntekter, stenger vi for kommende generasjoners evne til å overleve.»

Herbert Girardet, i den globale tankesmien Club of Rome's kommende bokutgivelse «10 Billion People. 1 Planet».

I hverdagen har vi som regel nok med våre egne bedrifter, det vi kan kalle våre 'private narrativ'. Samtidig spøker det for muligheten for de kommende generasjoners muligheter til å kunne leve de livene vi gjør og har gjort, all den tid vi fortsetter vår egotripp i samme rasende tempo. Sitatet av Herbert Girardet over er ikke behagelig å lese, men er en påminner om at vi må forholde oss til flere narrativ på en gang; både privat, lokalt, nasjonalt og globalt.

bit teatergarasjen

HØYDEPUNKTER FRA HELE VERDEN / BIT-TEATERGARASJEN.NO

Like i etterkant av at Donald Trump overtok det ovale kontor uttalte tidligere president Barack Obama at «de amerikanske verdier står på spill» og at det er opp til hver og én å kjempe for demokratiet, menneskerettigheter og likhet for loven. Vi kan ikke hvile på våre laurbær og stole på at våre folkevalgte politikere gjør verden til et bedre sted. I norsk sammenheng har vi mye å ta tak i, eksempelvis i forhold til treneringen av fast oppholdstillatelse, vår behandling av mindreårige asylsøkere, den geografiske plasseringen av mottak; kort oppsummert en innvandringspolitikk som dehumaniserer og gjør mennesker til tall, samt den skruppelløse investeringen av oljefondet i moralsk diskutabile selskaper (deriblant Nestlé, som er en av fondets største investeringer per i dag), vår praksis med å kjøpe klimakvoter i utlandet for å slippe å kutte i egne utslipp, forhandlingene om TISA som i stor grad holdes unna de store mediene – vi har mer enn godt av å gå vår egen politikk i sømmene og la våre stemmer og tanker bli hørt der det behøves. Hva vil vi med våre lokalsamfunn, våre byer? Kan vi spørre oss selv hvordan vi ønsker at livene våre skal være, isteden for å fastslå hvordan de er? Hvilket verdisyn ønsker vi at våre liv skal være preget av? I det globale narrativet må vi se menneskeheten som et fellesskap heller enn som verdsatte etter sine nasjoners tilfeldige grenser.

I presentasjonsteksten til den nylige utgitte publikasjonen «Joined Forces – Audience participation in theatre» i serien PERFORMING URGENCY av det europeiske nettverket House on Fire uttales det følgende: «Å lage teater er alltid en politisk handling – å stille spørsmål ved hvordan publikum deltar i en forestilling tilsvarer å undersøke mulighetene for å gjøre endringer både i kunst og politikk.». Kunstens rolle i politikken vil alltid være et interessant tema for diskusjon, men vi kan nok udiskutabelt enes om at kunsten alltid vil forholde seg til sin samtid, og speile verden rundt seg i større eller mindre grad.

Som i tidligere år vil det faglige programmet gjennomføres i samarbeid med våre 2 EU-støttede nettverksprosjekter HOF – House on Fire – og APAP – Advancing Performing Arts Project. Mer informasjon om disse nettverkene finnes på siste side i dette dokumentet. Vi er også i løpende dialog med internasjonal, lokal og nasjonal kompetanse. Vitenskapelige og faglig sterke miljøer vi samarbeider med og eller ønsker å gå i direkte dialog med under årets festival er Akademi for Scenekunst ved Høgskolen i Østfold/NTA, BEK, Hochschulübergreifendes Zentrum Tanz Berlin / HZT Berlin, Transit Foundation Bucuresti,

bit teatergarasjen

HØYDEPUNKTER FRA HELE VERDEN / BIT-TEATERGARASJEN.NO

Universitetet i Bergen, Studentersamfunnet i Bergen, Bergen Offentlige Bibliotek, Chr. Michelsen Institutt og Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKOK).

Vi ser det som imperativt at vi som institusjon – med vårt nettverk, vår historie og vår funksjon i norsk scenekunst – har et mandat til å drøfte kunnskap, knytte bånd mellom norske, nordiske og internasjonale aktører, gi studenter ved utdanningsinstitusjonene et innblikk i det internasjonale scenekunstheltet og legge til rette for ny teoriutvikling, meningsbrytning og til å ta spørsmål som melder seg i nordisk scenekunstkontekst til etterretning. Det er i lys av dette svært gledelig for oss at Akademi for Scenekunst nok en gang implementerer obligatoriske prosjekter for sine MA-studenter i scenografi under festivalen.

Ved å samle et betydelig antall fagpersoner under festivalen (se vedlegg) er dialog en uunngåelig konsekvens, og langsiktig effekt og mulige samarbeid en direkte følge av dette. Som medlem av det nordiske nettverket SAAGA og eneste nordiske institusjon i de velrennomerte EU- nettverkene House on Fire og apap er vi på BIT Teatergarasjen i en unik situasjon når det gjelder å se vår nordiske praksis i et europeisk perspektiv, og vi ønsker å være en tydelig, modig og progressiv stemme i diskusjonen rundt utviklingen av nordisk kunst og kultur. Dette er et grunnpremiss i utviklingen av våre faglige programmer.

Forestillingene på årets festival tar for seg så variert tematikk som krigshandlinger i Rwanda, teater for blinde, Shakespeare, landskap og plastavfall. Det diskursive programmet vil likeledes være variert og innholdsrikt, men med en kjærlighet til kritisk refleksjon og utfordring av vante formater som grunnpilarer. I noen tilfeller vil grensen mellom forestillinger og kunstneriske situasjoner og det diskursive programmet flyte over i hverandre, med den hensikt å belyse tematikk og innhold fra flere synsvinkler. En videre beskrivelse av de aktuelle arrangementene følger:

TENTATIVT DISKURSPROGRAM FOR METEOR 2017 per 31.05.17:

- 1: WHITE BEAUTY – Nordisk scenekunst om ekstremisme
- 2: LANDSKAPSDRAMATURGI – Seminar om landskapet som strukturell metafor
- 3: BURNING MATTER – Dialogseminar om seksuell vold som militær strategi
- 4: HOF: PERFORMING URGENCY #4 – En oppsummering av 4 bokutgivelser
- 5: BLIND SPOT – kildekritikk, reorientering og blindpunkter

bit teatergarasjen

HØYDEPUNKTER FRA HELE VERDEN / BIT-TEATERGARASJEN.NO

- 6: POLYAMOROUS LOVE SONG – Boklansering
- 7: LUNSJSALONG – kunstnersamtaler
- 8: FØNIKS: To performative installasjoner av Finn Iunker
- 9: RETURN OF THE SALON / FIVE LOUD PORTRAITS med Burrows & Fargion
- 10: UNGARSKE POP UPS: Ungarsk folkedans som intervensjon i bybildet

Informasjon om Meteor 2017s kunstneriske og faglige program formidles lokalt, nasjonalt og internasjonalt gjennom vårt fysiske høst- og festivalprogram, våre nettsider og våre nyhetsbrev, samt internt i nettverkene HOF og APAP, herunder 18 teaterhus, festivaler, institusjoner og kompetansesentre for samtidskunst i 12 europeiske land.

1: WHITE BEAUTY – Nordisk scenekunst om ekstremisme

White Beauty er en forestilling om ekstremistiske bevegelser i Skandinavia. Forestillingens aktører har bakgrunn fra Norge, Sverige og Finland, og vil ha visninger i nevnte land samt Danmark.

Prosjektet involverer publikum som en aktiv part, som det skandinaviske samfunnet utsatt for ulike virkemidler i en radikaliseringsprosess,. Målet med dette er å åpne for kritisk refleksjon i forhold til hvordan vi forholder oss til politisk retorikk i våre respektive hverdager, og hvor utrustet vi er til å identifisere hvordan emosjonell manipulasjon kan viske ut grensene for rasjonell tenkning. Det vil gjøres bruk av retorikk og estetikk vi kjenner fra ulike ekstremistiske grupper og politiske partier. Aktørene ønsker ikke å moralisere eller stille seg til doms over ulike former for ekstremisme, snarere blottlegge og synliggjøre mekanismene bak den og dermed åpne for at vi som publikum kan reflektere over våre egne holdninger fra en ny synsvinkel.

Dramaturgisk vil det bygges opp gradvise overganger til ulike uttrykk vi kjenner fra ekstremisme på scenen, og publikum vil bli eksponert for ulik propaganda i tiltakende styrke. Dermed vil det emosjonelle aspektet ved radikalisering og ekstremisme undersøkes – hva skjer når emosjon overkjører intellekt? De fem aktørene på scenen, hovedsakelig kvinner, vil bevisst spille på å trekke inn personlige erfaringer, assosiasjoner og fordommer i sine sceniske personaer. På denne måten viskes grensen mellom hva som er virkelig og hva som

bit teatergarasjen

HØYDEPUNKTER FRA HELE VERDEN / BIT-TEATERGARASJEN.NO

er agert ut. Ved å bevisst bruke kvinnelige utøvere ønsker gruppen også å stille spørsmål ved stereotypien om den typiske ekstremisten som en ensom, ung mann. Forestillingen spilles på svensk, norsk, finsk og engelsk, parallellt. Man trenger ikke å beherske språkene for å følge forestillingens gang, siden forestillingen i hovedsak spilles ut med et sterkt fysisk kroppsspråk og sterke visuelle bilder.

Politisk ekstremisme har fått fotfeste i Skandinavia, og vi ser en økende grad av motvilje mot demokratiske prosesser. Arbeidet med forestillingen som helhet vil undersøke hvorfor dette skjer i et historisk og samfunnsmessig perspektiv. Hvis samfunnet som helhet er i ferd med å bli radikalisert, hvordan kan vi som enkeltindivider være bevisste i forhold til en slik utvikling? Finnes det «noe» som er felles for alle typer ekstremisme; enten den er høyre- eller ventreorientert, forbundet med religion eller noe helt annet? Hva krever ekstremismen av sine følgere og hva gir den tilbake? Hvilke konsekvenser har ekstremisme for enkeltindividene som er befattet med den og ikke minst – samfunnet rundt dem?

Gjennom arbeidet med forestillingen vil aktørene eksponere sine egne minner, følelser og fordommer om skandinavisk kultur, kombinert med dokumentarisk materiale hentet fra aviser, bøker, videoklipp og lignende. Se vedlegg for mer informasjon.

2: LANDSKAPSDRAMATURGI – Seminar om landskapet som strukturell metafor

Seminaret LANDSKAPSDRAMATURGI inneholder en bokutgivelse med bidrag fra Arnd Wesemann, Helena Waldmann, Hans-Thies Lehmann, Eleni Varopoulos, Zuzanna Skiba, Gulli Kr. Sekse og Dan Mihaltianu, redigert av Knut Ove Arntzen og Tormod Carlsen.

Denne publikasjon ble forfattet i forbindelse med Norsk Landskapsteaters interaktive forestilling *Lulleli for Fruholmen fyr*, som fant sted på Ingøy utenfor Hammerfest i august 2016. *Lulleli for Fruholmen fyr* var en feiring av verdens nordligste fyrstasjon. Norsk Landskapsteater definerer en "lulleli" som en sjangerdefinisjon som oppmuntrer til utforskning av formen "landskapsteater" og "landskapsdans". Hva skjer når et landskap går inn som en aktiv aktør i et scenisk verk, når røykmaskiner erstattes med tåke og scenelys med ekte solnedgang? Forykkes maktbalansen mellom fakta og fiksjon, mellom stilisert hentydning og naturens mangel på tilbakeholdenhet?

bit teatergarasjen

HØYDEPUNKTER FRA HELE VERDEN / BIT-TEATERGARASJEN.NO

Lulleli for Fruholmen fyr absorberte en hel øy og dets lokalsamfunn med installasjoner, tableaux vivants, interaksjoner, dans, mat, musikk – blant annet et lokalt korps, kor og hymner sunget i øyas lille kirke – med det hele eksploderende i en finale der øyen ble omhyllt i gul røyk sluppet fra et utall slippstasjoner på land, båter og fra Fruholmen selv. Dramaturgien til den fem timer lange forestillingen var drevet av en direkte radiosending med oppdateringer om hvor man som publikum burde befinne seg på ulike tidspunkter, akkompagnert av et kart med en oversikt over de ulike severdighetene. Den overordnede målsettingen med prosjektet er ifølge Norsk Landskapsteater selv å forskyve grensene for hva teater, dans og landskap kan være, og bygge broer og samfunn på tvers av etablerte forståelser.

Seminaret LANDSKAPSDRAMATURGI vil fokusere på Gertrude Steins teorier om landskap, samt ta for seg landskapet som en strukturell modell for dramaturgisk tenkning. Vi vil gå nærmere inn på mulighetene som ligger i å redefinere bruken av tid og rom – eksempelvis tatt i betraktning av landskapets tendens til å la tid styres av døgn, lys og vær i motsetning til moderne hverdag som styres av mekanismer som politisk regulert arbeidstid og økonomiske motiver.

Seminaret vil finne sted i tre deler, som publikum kan ta del i som enkeltstående episoder eller samlet, for en større helhet. Første del presenterer begrepet landskapsdramatugi og definerer det i forhold til geokulturelle perspektiver, som strukturell metafor og som praktisk case ved prosjektet *Lulleli for Fruholmen Fyr*. Andre del tar for seg Gertrude Steins teorier og hennes betydning for dramaturgisk tenkning. Tredje del vil studere landskapsdramatugi som fenomen i et historisk perspektiv, eksempelvis satt opp mot tradisjoner som recycling.

Som sentrale foredragsholdere vil vi invitere Kira O'Reilly, foredragsholder i Ecology and Contemporary Performance ved Theatre Academy of the University of the Arts Helsinki og Annelis Kuhlmann, førsteamanuensis ved School of Communication and Culture – Dramaturgy i Århus.

Seminaret vil finne sted på Bergen Kunsthall, som er dagtids-arena for den siste helgen av Meteor 2017. Samarbeidspartnere vi i første omgang vil henvende oss til er Teatervitenskap ved Universitetet i Bergen, Bergen Offentlige Bibliotek og Studentersamfunnet i Bergen.

bit teatergarasjen

HØYDEPUNKTER FRA HELE VERDEN / BIT-TEATERGARASJEN.NO

3: BURNING MATTER – dialogseminar/intervensjon: seksuell vold som militærstrategi (Rwanda/Congo/Kinshasa)

I anledning visningen av forestillingen «Unwanted» av den rwandesiske koreografen Dorothee Munyaneza vil vi arrangere et dialogseminar om seksuell vold som militær strategi i samarbeid med Universitetet i Bergen ved institutt for sammenliknende politikk, Senter for Kvinne- og Kjønnforskning (SKOK) og Chr. Michelsen Institutt.

Dorothee Munyaneza skriver et intensjons-notat i presentasjonen av sitt siste verk «Unwanted»:

«After sharing my autobiographical testimony in Samedi Détente, I now want the words of women from my country and elsewhere to be heard, women whose bodies are or have been battlefields for men hungry for power and sexual violence. I am going to meet some of them, to listen to them, to watch them, to share a moment with them, so that I may, in turn, and in my own way, tell their stories. I want to take time to write their testimonies, which, together with other ones, will nourish my intention, these writings will make up for the material with which I will compose through song, dance, words and music. Raped women in conflict zones are so numerous, I fathom that the call of such a task is tremendous; I am aware that the work I begun with my personal testimony of the rwandan genocide in Samedi Détente needs to be pursued with the testimonies of other women, raped women in conflict zones, starting with women from Rwanda then from Congo-Kinshasa»

Vi vil ta utgangspunkt i denne uttalelsen for å starte en lignende dialog lokalt i Bergen, ved å samle det rwandiske og kongolesiske miljøet i byen i en ramme som gjør det mulig å dele erfaringer og synspunkter på denne delen av verdenshistorien. Vi vil utvikle formatet i samarbeid med kunstner Dorothee Munyaneza og Lise Rakner, professor i sammenliknende politikk ved Universitetet i Bergen. Vårt mål er å legge til rette for dialog og utveksling og forsøke å skape en større aksept for å dele og snakke om traumatiske voldshandlinger. Hva betyr det å forlate et traume i sitt hjemland, vel vitende om at skadene av krigshandlinger som seksuell vold vil være en del av din identitet så lenge du lever? Fortiden kan ikke forlates ved en grensepost eller pakkes ned i en koffert.

bit teatergarasjen

HØYDEPUNKTER FRA HELE VERDEN / BIT-TEATERGARASJEN.NO

I 2015 ble Sadi Bugingo, bosatt på Landås i Bergen, funnet skyldig i folkemord og for å ha vært delaktig i drapene på 2000 tutsier ved å ha fungert som sjåfør for militsen og for å ha bidratt til massakrene ved å avsløre tutsiers gjemmesteder. Rettssaken regnes som en av norgeshistoriens lengste juryrettssaker, og var første gang en norsk jury skulle avgjøre skyldspørsmålet i en sak som har tilknytning til folkemord.

Lise Rakner er dr.polit. og disputerte i 1998 på avhandlingen *Reform as a Matter of Political Survival: Political and Economic Liberalisation in Zambia 1991-1996*. Hun arbeider i tillegg til sitt professorat som forskningsleder ved CMI (Christian Michelsens Institutt). Rakner er i sin forskning særlig opptatt av tematikk som demokratisering og menneskerettigheter, og viser stor interesse for innholdet i Dorothee Munyanezas vitnesbyrd i forestillingen som skal vises under Meteor 2017. Rakner har hatt forskningsopphold og utført feltarbeid i Zambia, Malawi, Tanzania, Uganda og Namibia og har i særdeleshet konsentrert seg om valgprosesser og politisk partiutvikling i det sørlige Afrika. Hun har også vært engasjert i forskning om politisk økonomi, økonomiske reformer og internasjonale hjelpeorganisasjoners rolle. Lise Rakner har også hatt prosjekter for NORAD, Utenriksdepartementet og Verdensbanken.

Christian Michelsen Institutt (CMI) er en uavhengig forskningsinstitusjon i Bergen. Med 70 ansatte arbeider de med å adressere tematikk som former global utvikling og genererer kunnskap som kan brukes til å bekjempe fattigdom, fremme menneskerettigheter og oppfordre til bærekraftig sosial utvikling. Forskerne og programrådgiverne ved CMI arbeider i hovedsak innen fagdisiplinene antropologi, økonomi og samfunnsvitenskap. Grunnpilarene i arbeidet deres er grundig forskning, variasjon i disipliner og metoder samt ekstensiv kommunikasjon av forskning. De arbeider tett med partnerinstitusjoner i det globale sør for å forsikre at lokale perspektiver har innflytelse på deres prioriteringer og forskningsspørsmål. CMI samarbeider tett med Universitetet i Bergen og Norges Handelshøyskole, og har sammen med UIB etablert Bergen Resource Centre for International Development, en arena for dialog og kommunikasjon om globale utfordringer.

Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKOK) er et tverrfakultært forskningscenter som har som sin viktigste oppgave å styrke kvinne- og kjønnsforskningen ved Universitetet i Bergen. Et av hovedmålene for SKOK er å sikre langsiktig kompetansebygging på dette feltet på tvers av faggrensene. SKOK skal også fungere som et bindeledd med andre forskningsmiljøer, både nasjonalt og internasjonalt.

bit teatergarasjen

HØYDEPUNKTER FRA HELE VERDEN / BIT-TEATERGARASJEN.NO

4: HOF: PERFORMING URGENCY #4 – En oppsummering av 4 bokutgivelser v/redaktørene

Publikasjonsserien PERFORMING URGENCY fokuserer på forholdet mellom teater og politikk og stiller følgende spørsmål: hvordan kan teatret engasjere seg i sin samtids sosiale og politiske utfordringer uten å kompromittere hverken kunsten eller politikken? Hvilken type kunnskap eller påvirkning kan kunst generere som aktivisme og teori ikke klarer på egenhånd? Hvilke prosesser og metodologier ligger bak dagens politiske teater? Serien oppmuntrer til en bredere diskusjon om vilkår, estetikk, konsepter og tematikk i vår samtids scenekunst.

Under Meteor 2017 vil vi feire den fjerde og siste utgivelsen i denne serien, og samtidig ta et tilbakeblikk på de tidligere utgavene – alle tilgjengelige i BIT Teatergarasjens nettbutikk. Vi inviterer de respektive redaktørene til å løfte fram høydepunkter fra sine utgivelser og dele erfaringer fra prosessen med arbeidet med bøkene, og vil i anledning feiringen også be sjefredaktør Florian Malzacher om å gi en overordnet oppsummering av prosjektet.

Bøkene som inngår i prosjektet er som følger:

Performing Urgency #1: Not just a mirror – looking for the political theatre of today

Not Just a Mirror kartlegger en bevegelse av kunstnere fra hele verden i deres søken etter det politiske teater av i dag. Et teater som ønsker å engasjere seg med samfunnet både når det gjelder innhold og i sin form, som former et samtidig samfunn der sosiale og politiske handlinger kan distribueres der sammenhenger i sine – faktiske eller mulige – varianter spilles ut, blir fremført, utvidet, testet, eller til og med oppfunnet.

Not Just a Mirror består av åtte essays, to intervjuer og 15 case-studier av scenekunstnere med en politisk agenda, og undersøker scenekunst som politisk laboratorium for vår samtid. Den utforsker hvordan teater, dans og performance avslører en agnostisisme, noe som provoserer potensialet til å aktivt endre samfunnet snarere enn bare å tjene som en dekkoperasjon for dysfunksjoner, sprekker og sår i samfunnet.

bit teatergarasjen

HØYDEPUNKTER FRA HELE VERDEN / BIT-TEATERGARASJEN.NO

Med bidrag fra Julian Boal, Boris Buden, Matan Cohen, Annie Dorsen, Galit Eilat, Monika Ginterdorfer, John Jordan, Alexander Karschnia, Hervé Kimenyi, Beatrix Kricsfalusi, Bojana Kunst, Hans-Thies Lehmann, Judith Malina, Florian Malzacher, Tala Jamal Manassah, Oliver Marchart, Carol Martin, Lloyd Nyikadzino, Giulia Palladini, Roman Pawlowski, Jeroen Peeters, Goran Sergej Pristaš, Christian Römer, Sylvia Sasse, Francesco Scasciamacchia, Michael Sengazi, Vassilis Tsianos, Margarita Tsomou, Benjamin Wihstutz og Franck Edmond Yao.

Performing Urgency #2: Turn, turtle! Reenacting the institute

Den fornyede interessen for kunstnerisk praksis så vel som i institusjonelle samarbeid med artister ser ut til å være drevet av en positiv atmosfære, med en interesse for å endre de styrende strukturer innenfra heller enn å kritisk fordømme deres maktstrukturer fra utsiden. Dreiningen mot å "gjenerobre instituttet" er et forsøk på å repolitisere det institusjonelle feltet, et forsøk på å gjøre instituttet betydningsfullt igjen som et senter for intensivering for å løse felles bekymringer.

Turn, Turtle! Reenacting the Institute består av seks essays, tre intervjuer og seks case-studier av kunstnere, institusjonsledere og tenkere. Det foreslås ulike strategier for implikasjon og engasjement, det åpnes opp for mulige fremtider og alternative utvekslinger mellom parter som altfor ofte – fortsatt – er sett på som motstandere.

Redigert av Elke Van Campenhout & Lilia Mestre, med bidrag fra Livia Andrea Piazza, Ana Bigotte Vieira, Daniel Blanga-Gubbay, Valentina Desideri, Katrin Deufert & Thomas Plischke, Juan Dominguez, Nicolas Galeazzi, Jan Goossens, Valeria Graziano, Sébastien Hendrickx, Herbordt / Mohren, Vladimir Miller, Vera Sofia Mota, Ahmet Ögüt, Victoria Perez Royo, Gerald Raunig, Jan Ritsema, Elke Van Campenhout og en rekke andre kunstnere.

bit teatergarasjen

HØYDEPUNKTER FRA HELE VERDEN / BIT-TEATERGARASJEN.NO

Performing Urgency #3: Joined Forces ... Audience participation in theatre

Det nittende århundre var skuespillerens århundre. Det tyvende århundre tilhørte regissøren. Det tjueførste århundre tilhører tilskueren. Med Jaques Rancières «The Emancipated Spectator» (2009) som den mest diskuterte teaterrelaterte tekst forrige tiår ser vi en økning i faglig og kuratorisk interesse for de mest mystiske, potensielt farlige og i grunn viktigste deltakerne i en forestilling, de som er stille, ubevegelige og gjemt i mørket: publikum. I samme åndedrag ser vi kunstnernes økende trang til å endelig 'møte publikum'; til å la dem snakke, gå i dialoger med dem, invitere dem til å involvere seg i forfølgelsen av forestillingen. Å frigjøre publikum. Å lage teater er alltid en politisk handling – å stille spørsmål ved hvordan publikum deltar i en forestilling tilsvarer å undersøke mulighetene for å gjøre endringer både i kunst og politikk.

Joined Forces består av fire intervjuer og ti essays, case-studier, manifeste og anti-manifeste av kunstnere, kuratorer, kritikere og fagfolk. De presenterer ulike eksempler på publikumsdeltakelse i teater ved å koble dem til utfordringer ved deltagelse i demokratiet og sosialt engasjert kunst.

Redigert av Anna R. Burzyńska med bidrag fra Ophelia Patricio Arrabal, Elena Basteri, Lotte van den Berg, Roger Bernat, Justine Boutens, Anna R. Burzyńska, Adam Czihak, Johanna Freiburg, Helgard Haug, Stefan Kaegi, Tobi Müller, Dominique Nduhura, Antoine Pickels, Adelheid Roosen, Tom Sellar, Roberto Fratini Serafide, Jan Sowa, Bastian Trost, Miriam Tscholl, Tea Tupajić, Ana Vujanović, Daniel Wetzel og Wojtek Ziemilski.

Performing Urgency #4: Empty Stages, Crowded Flats. Performativity as Curatorial Strategy

Den fjerde og siste utgaven i denne bokserien tar for seg kuratering og programmering, særlig de tilfellene der kurateringen blir performativ i seg selv. Hvordan kan kuratering iscenesettes, dramatiseres, koreograferes og komponeres? Hvordan kan tilegnelse av kunnskap og metodologi fra "live arts" (som dramaturgi, fortellerteknikk, tids- og stedsspesifikke forhold, bevegelse av kropp, opprettelse av midlertidige samfunn, forhold mellom aktør og iakttaker, og så videre) bli virkningsfulle verktøy innen kuratering? Hvordan kan kuratering skape transformative effekter, og utfordre og stille spørsmål ved hvordan kan

bit teatergarasjen

HØYDEPUNKTER FRA HELE VERDEN / BIT-TEATERGARASJEN.NO

det vise fram og leke med de sosiale og politiske kontekster som omgir oss? Bokutgivelsen inkluderer 15 case-studier fra forskjellige deler av verden som analyserer konkrete eksempler på performativ kuratering, samt noen historiske forløpere.

Performing Urgency #4: Empty Stages, Crowded Flats. Performativity as Curatorial Strategy vil lanseres som en del av arrangementet under Meteor 2017.

5: BLIND SPOT – kildekritikk, reorientering og blindpunkter

BLIND SPOT er et kunstnerisk forskningsprosjekt som undersøker et sansefenomen som ligger i kjernen av all materiell kunnskap. Prosjektet forsker på kunstneres "blindpunkt" i det visuelle og performative kunstfeltet, i menneskelig erfaring og i samfunnet generelt.

Begrepet «blind spot» stammer fra medisinsk forskning om øyets optikk: «*The natural blind spot is due to lack of receptors where the optic nerve and blood vessels leave the eye. Blindness is absence of seeing. It may be experienced as blackness, or very differently it may be nothing. The sudden blindness of switching off the light is blackness (and black is a colour); nothingness is lack of visual sensation, as for the world behind one's head.*» Prof. Richard Gregory and Prof. Patrick Cavanagh (2011), Scholarpedia, 6(10):9618.

Begrepet brukes også i forbindelse med fotografi, til å beskrive nodepunktet i et kamera. Ved siden av sin tekniske betydning er blindpunktet selvfølgelig en metafor for en lang rekke motsetninger, mellom det synlige og usynlige, det statiske og det flytende, det kjente og det ukjente. Blindpunktet er det som er urovekkende i sin tilstedeværelse, men som forblir usett og ubeskrevet. Prosjektet opererer fra et kunstnerisk utgangspunkt i dette blindpunktet og dets uklare omgivelser.

Forskningen finner sted i perioden 2016 – 2019 i arbeidsgrupper, gjesteopphold og seminarer. Blind spot som tema blir aktivert gjennom performativt kunstnerisk prosessarbeid som leder til tre hovedproduksjoner: en forestilling for scene med nasjonal og internasjonal turnéplan, en utstilling som skal presenteres nasjonalt og internasjonalt, samt en publikasjon som reflekterer og oppsummerer de kunstneriske og faglige prosessene i prosjektet. Publikasjonen vil også ha funksjon som en kildesamling av det ulike kunstneriske materialet

bit teatergarasjen

HØYDEPUNKTER FRA HELE VERDEN / BIT-TEATERGARASJEN.NO

om temaet. Den kunstneriske forskningen og produksjonen vil bli akkompagnert av undersøkelser i tematikken gjennom et akademisk blikk på samtidsarkeologi, media, historie, sosiologi, teknologi, litteratur og filosofi. Forskningen ledes av Prof. Karen Kipphoff ved Akademi for Scenekunst ved Høgskolen i Østfold (Fredrikstad) og partnerinstitusjoner i Berlin og Bucuresti, med bidrag fra studenter, forskere samt eksterne kunstnere og akademikere.

Arrangementet som skal finne sted under Meteor 2017 vil følge forestillingen BLIND SPOT (arbeidstitel) lokalisert i Bergen Kunsthall. Tematikken for seminaret vil gå inn i reorientering som konsept, hva som skjer når et utgangspunkt forflyttes. Vi vil se på tematikk som kildekritikk satt i lys av Roland Barthes tenkning om 'forfatterens død' der en forfatters verk skilles fra hennes/hans identitet og dennes politiske syn, historiske kontekst, religion, etnisitet, psykologi og andre biografiske og personlige attributter. Barthes hevder at dersom man ved å lese en tekst i lys av forfatteren som har skrevet den legger begrensninger på leseropplevelsen. Hvordan kan man skille et verk fra dets skaper?

"The text is a tissue of quotations drawn from the innumerable centres of culture" Barthes, Roland. "The Death of the Author." Image-Music-Text. Trans. Stephen Heath. New York: Hill and Wang, 1977. (146):142-148.

Sodja Lotker, tidligere kunstnerisk leder for Prague Quadrennial of Performance Design and Space, har bekreftet at hun takker ja til å ha en sentral rolle i dette prosjektet. Videre tematikk vil utarbeides i samarbeid med lærerstaben på NTA samt Nik Haffner ved HZT i Berlin. Vi vil videre gå i dialog med den lokale institusjonen Bærekraftige Liv om samarbeid om arrangementet under Meteor 2017. Vi vil legge stor vekt på å aktivisere publikum og la deltakere bidra med egne perspektiver.

BLIND SPOT er et samarbeid med NTA, BEK, Hochschulübergreifendes Zentrum Tanz Berlin / HZT Berlin og Tranzit Foundation Bucurest.

bit teatergarasjen

HØYDEPUNKTER FRA HELE VERDEN / BIT-TEATERGARASJEN.NO

6: POLYAMOROUS LOVE SONG – boklansering ved House of Foundation

Den kanadiske kunstneren og forfatteren Jacob Wren er tilstede på Meteor 2017 med to forestillinger; en fem timer lang soloforestilling der han spiller gjennom hele sin katalog av singer-songwriter-materiale, og én forestilling der fem Bergensband inviteres til en konsertkveld med intervjuer der de gjør coverversjoner av musikken hans.

Det Audiatur-relaterte House of Foundation (H//O//F) er et kunstnerkollektiv og et litteraturhus som ble etablert i lokalene til gamle Mølla Kunstscole i Møllebyen, Moss høsten 2009. Huset inneholder blant annet Audiatur bokhandel (kåret av Den norske Forfatterforeningen til Årets bokhandel i 2012), to visningsrom, et kunst/designutsalg og et antall kontorer/atelieer. Ut av prosjektet springer forlaget H//O//F, Møllebyen Litteraturfestival og husets barnefestival HOF – FOR KIDS.

Forlaget H//O//F ble etablert i 2011 og som et uavhengig forlag – en mulighet/et rom/en arbeidsgruppe – og ut fra et behov for å gi ut kvalitetslitteratur hvor forfatterne i større grad kan legge premissene. Siden den gang har de utgitt et tyvetalls bøker – først og fremst bestilte tekster, og har gledet seg over å kunne jobbe frem bøker med flere av Skandinavias mest interessante forfattere. Forlaget gir ut skjønnlitteratur, tverrestetiske prosjekter, kunstpublikasjoner og filosofi/teori-utgivelser. I 2017 gir de ut ytterligere femten bøker, deriblant Jacob Wrens roman Polyamorous Love Song på norsk. I den anledning har de lagt lanseringen til Meteor 2017.

From interdisciplinary writer and performer Jacob Wren comes Polyamorous Love Song, a novel of intertwined narratives concerning the relationship between artists and the world. Shot through with unexpected moments of sex and violence, readers will become acquainted with a world that is at once the same and opposite from the one in which they live. With a diverse palette of vivid characters--from people who wear furry mascot costumes at all times, to a group of 'New Filmmakers' that devises increasingly unexpected sexual scenarios with complete strangers, to a secret society that concocts a virus that only infects those on the political right--Wren's avant-garde Polyamorous Love Song (finalist for the 2013 Fence Modern Prize in Prose) will appeal to readers with an interest in the visual arts, theatre, and performance of all types.

bit teatergarasjen

HØYDEPUNKTER FRA HELE VERDEN / BIT-TEATERGARASJEN.NO

7: LUNJSALONG – kunstnersamtaler

Kunstnersamtaler er en naturlig del av en scenekunsthøstfestival, og vi vil i år forsøke oss på et konsept direkte inspirert av «Lulleli for Fruholmen fyr» nevnt innledningsvis og deres radiosending som fungerte som et nav og dramaturgisk verktøy under forestillingen. Som en festival uten hus har vi mange arenaer vårt publikum må forholde seg til, og det kan være krevende for tilreisende gjester som gjerne er i Bergen/Norge for første gang å få overblikk over det 10 dager lange festivalprogrammet – vi har i år som i tidligere år en liste på mellom 80 og 100 internasjonale gjester.

Vi vil dermed arrangere en rekke lunsjalonger i løpet av festivalen, der vi vil plukke ut høydepunkter fra programmet, invitere utvalgte kunstnere på en kopp te, og informere publikum om løpende praktiske forhold. Vi ønsker å få til en løsning med direkteoverføring av lunsjalongene på våre sendeflater i sosiale medier – således fungerer denne posten også som dokumentasjon.

8: FØNIKS: To performative installasjoner av Finn lunker

Teater er å komme sammen og dele erfaring, som oftest organisert slik at noen sitter og ser på at noen andre gjør noe på en scene. Men er det nødvendig å se for å erfare teater? Kan skuespillet som man skuer, være et annet slags spill, for eksempel et parti sjakk? Kan teater være et felles erfaringsrom for abstrakter som kunst og samfunn?

Finn lunker er dramatiker, Brecht-forsker og stipendiat ved Kunsthøgskolen i Oslo (KHIO). Hans mange prosjekter flyr høyt og lavt og dekker ulike erfaringsrom som teater for blinde, rituell omskjæring av gutter, klarspråk i kunstutdanningen, Bertolt Brecht og Walter Benjamin som sjakkspillere, sjakk som felles erfaring for nordmenn og asylsøkere, vitnesbyrd fra israelske soldater som bekjennelser i tradisjonen fra Augustin og Rousseau; han liker ikke tulleprat til motefilosofen som Giorgio Agamben og Jacques Rancière, men elsker aktive verb og slår gjerne av en prat med meteorologer i Katalonia for å finne ut om Walter Benjamin, på flukt fra nazistene, døde den 26. eller den 27. september 1940. Den dagen regnet det, nemlig.

bit teatergarasjen

HØYDEPUNKTER FRA HELE VERDEN / BIT-TEATERGARASJEN.NO

Finn lunkers kunstneriske metode kaller han "estetisk darwinisme": Ingenting er kaotisk når tanken er klar, men ingen idé er god nok hvis en annen er bedre. Hvorfor snakker Brecht klarere enn Benjamin? Hvorfor spilte så mange tyske intellektuelle sjakk i emigrasjonstiden? Kan vi ønske asylsøkere velkommen til landet hvis vi ikke lar blinde og svaksynte ta del i teateropplevelsen? Lag på lag av forkastede ideer skaper den asken som Føniks flyr opp av, og Føniks er hver kveld en annen enn i går.

Føniks 1: Sjakkveld med asylsøkere

Føniks 2: Performativt foredrag om Jaques Ranciére

Føniks 1: Sjakkveld tar utgangspunkt i et arrangement lunger arrangerte på Dramatikkens Hus med digitale sjakkbrett – typen som brukes i VM – og live sjakkspill mellom asylsøkere, kunstnere og festivalpublikum. Vi vil be inn den profesjonelle kommentatoren Atle Grønn fra NRK samt sjakktekniker Andrei Olsen, og undersøker mulighetene for livestreaming med Black Box i Oslo. Vi vil også invitere inn en teoretiker til å holde et foredrag om Samuel Becketts «Endgame» i lys av sjakkteori og/eller om Beckett som sjakkspiller.

Føniks 2: Performance lecture om Jaques Ranciére tar for seg språkklarhet, som i det tyske «leichte sprache» som tar sikte på å avkle den kanoniserte filosofen Ranciérs tenkning. Det performative foredraget holdes i mørke, etterfulgt av en publikumssamtale om klarhet og det å ikke se klart, også i forhold til tilrettelegging for blinde og svaksynte som barrierefri gestaltning. Arrangementet går således i dialog med Alessandro Sciarronis «Aurora», en forestilling for blinde skuespillere/dansere.

9: RETURN OF THE SALON / FIVE LOUD PORTRAITS

RETURN OF THE SALON vil finne sted i Hordaland Kunstsenters galleri og kaféområde. Kvelden vil begynne med at kunstnerne Jonathan Burrows og Mattheo Fargion viser et av sine korte stykker for publikum, trolig «Speaking Dance». Deretter vil duoen tilberede, servere og innta et måltid sammen med publikum i samarbeid med TASC studio kitchen.

Konseptet leker med hvordan publikums forventninger er med å å forme et verk, og hvor forutinntatte vi egentlig er i våre møter med kunstfeltet. Stemningen som skapes i «salongformatet», der man spiser sammen, drikker og sosialiserer åpner for å ta inn og

bit teatergarasjen

HØYDEPUNKTER FRA HELE VERDEN / BIT-TEATERGARASJEN.NO

oppleve kunst på en annen måte enn om man hadde gjort dersom man kom direkte inn i en klassisk performativ scenekunstkontekst. Burrows og Fargion ønsker å bryte opp dogmene for hvilke kunstformer som vanligvis forbindes med hverandre, i avslappede og uformelle omgivelser.

Tidligere utgaver av RETURN OF THE SALON har presentert kunstnere som stand-up komikere, burlesk-dansere og trekkspillspillere, men i Bergen får vi overvære konseptet de har gitt navnet FIVE LOUD PORTRAITS. Her inviteres fem lokale kunstnere til å svare kompaniet på noen korte spørsmål i forkant av arrangementet, hvorpå de i selve forestillingen blir plassert på en stol foran publikum for så å bli spilt og sunget til om sine egne drømmer og ideer; tonsatt av et lite, men høylytt band bestående av kunstnerne og Matteo Fargions datter Francesca. Kunstnerne vi ønsker å invitere til å delta i FIVE LOUD PORTRAITS er foreløpig Elsebet Rahlff, Pedro Carmona Alvarez, Miss Tati og Hooman Sharifi.

10: UNGARSKE POP UPS – Ungarsk folkedans som intervensjon i bybildet

Cie József Trefeli består av to dansere av ungarsk herkomst, den ene født i Australia og den andre i Sovjetunionen, som sammen trår opp sporene etter sin felles kulturhistorie. De enes i dansen, kunstformen de deler, selv om de lærte den på hver sin side av jordkloden. Gjennom et felles vokabular av kroppsperskusjon der selv basisrytmer er svært komplekse skaper de en energisk dans med lynraskt fotarbeid, vridninger, veving, høye spark og roterende hopp.

József Trefeli ble født i Australia og har bakgrunn fra Ungarn. Han har sin utdanning fra The University of Melbourne VCA med en bachelor i «Arts in Dance», og arbeidet i Australia i tre år før han ble tatt opp i Alias Dance Company i Geneve i 1996. Siden har han turnert verden over – på alle 6 kontinenter og i 40 land – med en lang og ikke minst variert rekke forestillinger og koreografiske verk. Sjangerbredden strekker seg fra samtidsdans, kabaret, teater og musikalsk komedie til opera. József Trefeli har også danset i kompaniene Skree Wolf, Greffe, Drift, Utilité Publique, Philippe Saire, og Da Motus, og har spilt i to stykker av Company Korpüs Animüs. Vi har invitert Cie József Trefeli til Meteor for å prege både festivalområdet og Bergens bybilde generelt med sin fusjon av ungarsk folkedans og samtidsdans.

bit teatergarasjen

HØYDEPUNKTER FRA HELE VERDEN / BIT-TEATERGARASJEN.NO

OM VÅRE 2 AKTIVE EU-NETTVERK:

APAP – Advancing Performing Arts Project (2016-2020/EU)

<http://www.apapnet.eu>

APAP er et europeisk nettverk, som ble grunnlagt i 2000 og siden den gang har presentert mer enn 130 kunstneriske prosjekter. APAP fokuserer på utveksling mellom kunstnere, kunstneriske aktiviteter, kulturarbeidere og deres kunnskap.

Det nyeste APAP- programmet "Performing Europe" samler kunstnere, kuratorer og eksperter fra ulike felt. "Performing Europe" er et program for utvikling av samtidskunst som ser på kunstens innvirkning på det europeiske samfunn. Programmet involverer bl.a. produksjon, presentasjon og distribusjon av kunstneriske arbeider (primært forestillinger og know-how).

"Performing Europe" involverer etablerte og unge kunstnere, herunder innflytelsesrike og anerkjente internasjonale mentorer. Dermed stimulerer man til dialog mellom tre generasjoner kunstnere fra ulike arbeidsfelt og med ulik kulturell og geografisk bakgrunn. Prosjektpartnere i APAP er Szene Salzburg (Østerrike), Arts Centre BUDA Kortrijk (Belgia), Centrale Fies Dro (Italia), Fundacja Cialo / Umysl Warsaw (Polen), Maison de la Culture d'Amiens (Frankrike), Student Centre Zagreb - Culture of Change (Kroatia), Tanzfabrik Berlin (Tyskland) og BIT Teatergarasjen Bergen (Norge)

bit teatergarasjen

HØYDEPUNKTER FRA HELE VERDEN / BIT-TEATERGARASJEN.NO

HOFF – House on Fire (2013-2017/EU)

<http://www.houseonfire.eu>

Kunstnere og kulturaktører har de siste årene begynt å kreve en plass i den offentlige debatten om sosiale, miljømessige og politiske spørsmål, og hevder at kunstnere bør ha en mer aktiv rolle å spille i samfunnet, og at kunstnerisk skapelse tilbyr en verdifull kilde til kunnskap og erfaring.

House on Fire (HoF) ble startet i 2012 og har som mål å utvikle prosjekter som skaper kritisk debatt om politiske og sosiale temaer. HoF co-produserer og presenterer scenekunstproduksjoner som har som ambisjon å gi bidrag til den kritiske debatten om saker på den politiske og sosiale agenda. HoF skal også utvikle tverrfaglige, tematiske programmer som består av konferanser, filmvisninger, konserter, prosjekter for barn, nærmiljøbaserte tiltak og workshops. HoF skal produsere en serie på 5 nedlastbare, gratis publikasjoner om tematiske tilnærminger til scenekunst. Publikasjonene vil inneholde intervjuer med kunstnere, kritiske analyser, beskrivelse av arbeidsprosesser og metoder osv. Copy book # 1 og # 5 vil også trykkes på papir. Redaktøransvar er tildelt Florian Malzacher (Tyskland) og HoF sine teatersjefer er redaksjonsråd.

Prosjektpartnere HoF: Archa Theatre (Tsjekkia), Brut Wien (Østerrike), Frascati (Nederland), Théâtre Garonne (Frankrike), HAU Hebbel am Ufer (Tyskland), Kaaitheater (Belgia), LIFT (Storbritannia), Malta Festival (Polen), Maria Matos Teatro Municipal (Portugal) og BIT Teatergarasjen (Norge).